

H Í R E K.

A világ legjobban felszerelt egyetemi-pszichológiai könyvtárában.

Poznan, Egyetem, 1937. augusztus hó.

Kétségtelen, hogy Poznan őrzője, ápolója és fejlesztője a lengyel kultúrának. Az irodalom, a művészet, de főleg a tudomány találta itt meg mindazt, ami fejlődéséhez nélkülözhetetlen. Intézményei, egyesületei, iskolái, egyetemi fakultásain működő országos és európai hírű professzoraival tudományos légkört teremtett és mindezt nemzeti erővel. A tudományos élet minden fonala odavezet a lengyel lelkiség és önkultúra forrásához.

Érdemes lenne sorra venni Poznan intézményeit, amelyekben egyre épül és fejlődik, egyre mélyül és erősödik a tudományos élet. Sok figyelemreméltót és sok egészen jellegzetest találhatnánk. Hogy e szerteágazó szárlakból éppen a „Psychologiai Intézet“-re vetettünk pillantást, azt elsősorban nagynevű vezetőjének és megalapítójának kell betudni. Tizennyolc évvel ezelőtt vetette meg alapját ennek az Intézetnek az egyetem pszichológiai fakultásával kapcsolatban Dr. Blachowski professzor, akit főleg kitűnően szerkesztett, a világ minden nyelvén közölt cikkeiről és bibliofil kiállítású folyóiratából, a „Kwartalnik Psychologiczny“-ből (Pszichológiai évnegyedes folyóirat) világszerte ismer a tudományos világ.

Prof. Blachowski a lwóvi egyetem hallgatója volt s ott a nagynevű K. Twardowski — a nagy lengyel filozófus — tanítványa. Prof. Blachowski az intézetet, felszerelésében és 40 ezernyi szakkönyvével a világ egyetlen ilyenmű intézetévé fejlesztette. Ilyen pszichológiai és pedagógiai könyvtára egyetlen egyetemnek sincs a világon, amilyenre méltóképen büszke Poznan. A gyűjtemény külön érdekessége a 6 ezernél több példányból álló különnyomat-gyűjtemény. A pszichológia és pedagógia minden területére vonatkozó szakkönyvek között rengeteg régiségre, különsekre nyben őrzött ritkapéldányokra talál az ember. Egy 1773-ban Posonban kiadott Cseh-Latin Nyelvtan, vagy egy 1781-ből a matematika tanításáról szóló szakmunka, tankönyvek első kiadásban, már sehol sem kapható könyvek, ritkaságok a legnagyobb szakszerűséggel rendeződtek el.

A könyvtárt a „Lwóvi Pedagógusok Társasága“ ajándékozta ide, amely egy szép napon annyira fejlesztette szakkönyvtárát, hogy már nem volt képes fenntartani, felajánlotta hát a legnagyobb lwóvi tanítványnak: Blachowski professzornak, aki 1931-ben átvette a vagóntételben ideszállított értéket, hogy őrzője és ápolója legyen a legnagyobb ilyenirányú könyvtárnak.

Az intézet másik nevezetessége felszereléseinek újszerűségében, azok speciális céljaiban, van. A remekül felszerelt kinematográfiai teremben a régi óraszerkezet helyett mindent motorizált Blachowski professzor, aminek következtében egyszerre többféle szerkezetet tud mozgásban tartani. A fény és hang reakciójának mérésére sajáttalálmányú gépei vannak, stb.

Gazdagon felszerelt a pedagógiai múzeum is, ahol különösen a számológépek megszámlálhatatlan változata értékes.

Mindezt a professzor jóformán semmiből teremtette meg, tudományszaka fejlesztésében lelt örömeivel és nagy szaktudásával. Magáról nem beszél. Örömmel mutogatja végig a Pszichológiai Intézet minden helyiségét, szívesen ma-

gyarázza az egyes eszközök rendeltetését, készséggel emeli le a polcokról a ritka köteteket, jóságos arccal mutatja meg a „Kwartalnik“ IX. évfolyamát, de a maga munkáiról, a maga alkotásairól nem beszél.

Másoktól, asszisztensnőjétől kell megtudnom, hogy Blachowski professzor — akár a többi nagy lengyel alkotó, — izzig-vérig hazafi, amilyen izzig-vérig tudós ember. A 20-as években önként jelentkezett honvédelemre a bolsevisták elleni küzdelemhez. Majd visszatért egyetemi tanszékére, ahonnan aidentista tanait hirdeti, ahonnan nevei a jeles pszichológusokat, ahonnan írja cikkeit, szerkeszti kitűnő és világhíres folyóiratát, ahonnan világgá küldte „A sport pszichológiája“ és „A zene pszichológiája“ és számos más című munkáit. Az 50 év körüli lengyel pszichológus megjárta Amerikát, dékána az egyetemen (a rektori méltóságot betegeskedése miatt mondta le), vezetője a legjobban felszerelt „Pszichológiai Intézetnek“, nagytudású nevelője az ifjúságnak.

Amikor kikísér, a poznani egyetem kapujában még elmondja, hogy a magyarok közül Nagy Lászlót, a gyermekpszichológust és Ranschburg Pál munkásságát ismeri, a többit nem annyira.

Jó lenne, — gondoltam már azóta is sokszor, — ha a lengyel-magyar kulturális kapcsolatok a kultúra minden területén elmélyülnének. Nevezetesen az esetben, ha a magyar pszichológusok egyszer Poznanban is tanulmányoznák a Blachowski professzor által vezetett világhírű könyvtárával és felszereléssel az Egyetemen berendezett „Pszichológiai Intézetet“.

sz. Csorba Tibor.

Lapunk jelen száma 104 oldal. A Cselekvés Iskolájára a f. évi előfizetési díj az Angol-Magyar Bank R. T. szegedi fiók Szeged 26.228. számú csekkzámlájára küldendő be.

Ablaka György könyvnyomdája Szeged, Kálvária-utca 14. — Telefon: 10—84.